

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem ve věci

žalobkyně: **H. T. D.**, narozená X, stát. přísl. Vietnam
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

za účasti: **1. X**, nar. X
2. X, nar. X

zastoupení žalobkyní H. T. D.
bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27.05.2024, č.j. MV-53808-4/SO-2024,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoby na řízení zúčastněná nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví rozsudku uvedeného rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 19. 4. 2024, č. j. OAM-43858-41/DP-2020 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Správní orgán prvního stupně rozhodnutí zamítl žádost žalobkyně o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání OSVČ, neboť neplnila na území účel, pro který jí dříve bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu (§ 45 odst. 1 zákona č. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
3. Žalobkyně uvedla, že mezi účastníky řízení je nesporné, že účel pobytu neplnila v období od 20. 11. 2017 do 16. 10. 2018, a to ze závažných důvodů. Naopak je mezi účastníky řízení sporné, zda došlo k neplnění účelu pobytu pouze po přechodnou dobu. Již v průběhu správního řízení měla argumentovat tím, že počátek přechodné doby je třeba vymezit okamžikem, kdy se dozvěděla o zrušení manželova povolení k trvalému pobytu. K prokázání tohoto navrhovala svůj výsledek, jakož i výsledek svého manžela, který správní orgán prvního stupně odmítl provést. Úvahy a závěry žalované jsou podle žalobkyně založeny toliko na domněnkách a nedůvěře. Správní orgány však musí vycházet z podkladů a důkazů, nikoliv domněnek o tom, že o zrušení manželova povolení k pobytu musela vědět, neboť spolu žijí ve společné domácnosti, vychovávají děti atd. Rovněž zmínila, že její zástupce se s ní poprvé osobně setkal někdy v polovině roku 2018 a seznámil ji s její pobytovou situací a problémy jejího manžela. Dodala, že řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu bylo v případě jejího manžela zahájeno krátce po porodu syna, což bylo jeho původní motivací, proč se jí s pobytovými problémy nesvěřil.
4. Dále žalobkyně označila za nepřezkoumatelné úvahy žalované, že její prohlášení ani prohlášení jiné osoby, nejsou sama o sobě důkazem o uváděných skutečnostech. Není podle ní ani zřejmé, jakou listinu měla předložit. Následně uvedla, že je nepřezkoumatelné, proč podle žalované není možné za přechodnou dobu považovat dobu zhruba 4 měsíců mezi tím, kdy se dozvěděla o zrušení manželova povolení k pobytu, a podáním žádosti o dlouhodobý pobyt. Žalovaná totiž nevysvětlila, proč pouze doba dnů či týdnů může být považována za přechodnou na rozdíl od 4 měsíců. Poznamenala, že informace o manželově pobytové situaci pro ni byla nová a šokující a musela důkladně zvážit další postup, jakož i zájem svého syna. Nemohla tedy reagovat v době dnů či týdnů. Vzhledem k její situaci je podle ní třeba považovat neplnění účelu pobytu po dobu asi 4 měsíců za přechodnou dobu ve smyslu § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
5. Posléze se žalobkyně vyjádřila k postavení jejích dětí jako osob zúčastněných na řízení. Uvedla, že její syn se narodil na území České republiky, prožil zde celý život a vykonává zde i základní školní docházku. Ačkoliv má na území povolen trvalý pobyt, je jeho faktická přítomnost závislá na udělení pobytového oprávnění jí samotné. Vietnam je pro něj cizí zemí a ovládá dokonale i český jazyk. Vietnamštinu ovládá pouze částečně.

Zařazení do školní docházky ve Vietnamu by pro něj bylo obtížné. Je proto v jeho nejlepším zájmu, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno. Její dcera se pak narodila na území České republiky, ale musela odcestovat do Vietnamu, neboť nemohla získat pobytové oprávnění, protože její matka pobývala na území toliko v režimu fikce podle § 47 zákona o pobytu cizinců. Odloučení od dcery je proto závislé na výsledku řízení.

6. Následně žalobkyně odkázala na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 25. 3. 2021, č. j. 30 A 3/2019-45, s tím, že i kdyby nesplňovala podmínky pro vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití se synem, neznamená to automaticky, že bezpodmínečně musí být její žádost zamítnuta. Dopad rozhodnutí do svého rodinného a soukromého života a do života svých dětí popsala v podkladech, které jsou součástí správního spisu. V jejím případě jsou tedy dány okolnosti, kvůli nimž by zamítnutí její žádosti zasáhlo nepřiměřeně do práv na soukromý a rodinný život. Podotkla, že správní orgány nikde nedefinovaly nejlepší zájem dítěte, ačkoliv žádost podala zejména za účelem ochrany zájmů svého syna. Nikde tak neřeší otázku, zda je v jeho nejlepším zájmu pobyt v České republice, nebo vycestování do Vietnamu. Dále podotkla, že její manžel pobývá na území pouze v souvislosti s probíhajícím řízením o správním vyhoštění. Není tedy v zájmu syna, aby byl v České republice závislý pouze na takovém nejistém pobytovém postavení.
7. Taktéž žalobkyně zmínila, že neexistuje žádné pobytové oprávnění, o které by mohla požádat na zastupitelském úřadu České republiky v Hanoji. Je podnikatelkou, avšak pro dlouhodobá víza za účelem podnikání a pro zaměstnanecké karty je nařízením vlády č. 220/2019 Sb. stanovena pro zastupitelský úřad kvóta 0. O tato oprávnění tedy vůbec nemůže žádat. Podmínky pro udělení jiného pobytového oprávnění nesplňuje. Také podotkla, že se pokoušela zajistit po narození různá pobytová oprávnění i pro dceru, avšak nebyla úspěšná. Je přitom podle ní v nejlepším zájmu dcery, aby jí bylo uděleno pobytové oprávnění a mohla s dcerou dosáhnout sloučení rodiny na území České republiky.
8. Žalobkyně namítla, že správní orgány nesprávně vyhodnotily dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života jí samotné a jejích dětí. Zopakovala, že jedno z jejích dětí s ní pobývá na území České republiky, přičemž mladší dítě musela poslat do Vietnamu, neboť mu nebyl povolen pobyt. Obě děti jsou přitom výživou odkázány na ni. Žije zde i její manžel, který je taktéž odkázán na její podnikatelskou činnost. Ve Vietnamu nemá rodina dostatečné zázemí ani případný zdroj obživy. Mohla by sice bydlet u příbuzných, ale nemá vlastní bydlení. Správní orgány pak nepřihlédly k tomu, že v České republice žije již 10 let. Naučila se česky, složila zkoušku z českého jazyka a v českém prostředí bez problému podniká. Předpokládá, že její děti zde budou vyrůstat. Dodala, že správní orgány se pak nezabývaly její konkrétní životní situací dostatečně a přezkoumatelně. Jejich rozhodnutí nepochybně zasahují do soukromého a rodinného života její rodiny a nesplňují podmínku nezbytnosti.
9. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s tím, že i kdyby bylo pravdivé tvrzení žalobkyně, že se o zrušení povolení k trvalému pobytu manžela dozvěděla až po květnu 2018, stále požádala o změnu účelu až dne 16. 10. 2018, tedy po více než čtyřech měsících. I za tohoto stavu by rozhodnutí obstálo. Nejednalo by se totiž o řádové dny či týdny, ale o několik měsíců, tedy nikoliv přechodnou dobu. K tomu odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2020, č. j. 14 A 203/2019-35. Žalobkyni podle žalované nic nebránilo v tom, aby v zásadě ihned po zrušení manželova oprávnění

- k pobytu svou pobytovou situaci řešila jinak a podala žádost o změnu účelu svého pobytu.
10. Ze správního spisu zjistil zdejší soud následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
 11. Správnímu orgánu prvního stupně byla dne 15. 12. 2020 doručena žádost žalobkyně o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání.
 12. Správní orgán prvního stupně zamítl žádost žalobkyně opakovaně, jde o 3. rozhodnutí po zrušení odvolacím správním orgánem. Důvodem zamítnutí je, že žalobkyně neplnila na území účel, pro který jí bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno, jestliže po zániku pobytové oprávnění manžela, od jeho titulu pobytu ji svědčila fikce pobytu, požádala o změnu pobytu po 4 měsících, aniž by ji v dřívějším podání bránila nějaká překážka.
 13. Dne 19. 8. 2021 byl proveden výslech žalobkyně, která uvedla, že žije v domácnosti s manželem a dvěma dětmi. Na dotaz týkající se zrušení trvalého pobytu manžela odpověděla, že manžel všechno tají, takže neví, proč mu byl trvalý pobyt zrušen. O zrušení se dozvěděla někdy v roce 2018 od advokáta. Manžel jí řekl jen to, že má problém s pobyttem, nikoliv že mu bylo povolení k pobytu zrušeno. Žádost o nové pobytové oprávnění nepodala dřív právě proto, že jí manžel zrušení jeho povolení tajil. Dále se vyjádřila ke svému podnikání a rodinnému životu. Mimo jiné uvedla, že její syn navštěvuje mateřskou školu a o děti pečují s manželem. Na území má kamarády ve vietnamské komunitě, mezi Čechy nikoliv. V zemi původu je v kontaktu s příbuznými a přáteli. Pokud by se musela vrátit do Vietnamu, tak by musela na začátku bydlet u sourozenců. Celý majetek po rozhodnutí odejít do České republiky prodali. Ve Vietnamu už dlouho nebyla, takže neví, co by dělala. Nemají žádné úspory. Zamítnutí žádosti by bylo velkým zásahem do jejího života, když je hlavním živitelem rodiny.
 14. Následně žalobkyně ve správním řízení uvedla, že starší syn pobývá v České republice na základě povolení k trvalému pobytu a nastoupil základní školní docházku. Ona sama pobývá na území déle než 5 let, složila zkoušku z českého jazyka a je natolik integrovaná, že splňuje zákonné podmínky pro povolení k trvalému pobytu. Ve společné domácnosti s ní pobývá manžel, jemuž bylo povolení k trvalému pobytu zrušeno. Zopakovala, že její příjem z podnikání je jediným zdrojem obživy pro ni i obě děti. Ve Vietnamu zdroj obživy nemá. K provedenému výsledku doplnila, že o zrušení manželova povolení k trvalému pobytu se dozvěděla nejdříve v červnu 2018.
 15. Správní spis obsahuje také protokol o výsledku žalobkyně ve věci správního řízení o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu ze dne 18. 8. 2023. Tento výslech byl proveden v řízení o její žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu vedeném správním orgánem prvního stupně pod sp. zn. OAM-9216/DP-2016. V jeho rámci žalobkyně kromě dalšího uvedla, že její dcera je od června roku 2022 ve Vietnamu, kde se o ní starají příbuzní. Syn bude v České republice chodit do druhé třídy, mluví česky i vietnamsky a chodí také dvakrát týdně na plavání. S příbuznými ve Vietnamu udržuje styky přes sociální síť. Ve Vietnamu byla naposledy v létě 2022 na měsíc se synem a dcerou, přičemž dcera poté zůstala ve Vietnamu. Vypověděla, že vietnamština je její mateřský jazyk a situaci ve světě sleduje ve vietnamštině online. Dále uvedla, že žádost podala až v říjnu 2018, protože její manžel jí zrušení trvalého pobytu utajil. Pak s ním šla k advokátovi a dozvěděla se to u něj.

Manžel jí to nesdělil, protože měl krátce po narození syna obavu, že jí přidělá více starostí a chtěl, aby zůstala v klidu. O zrušení manželova povolení k trvalému pobytu se dozvěděla až v roce 2018 od právního zástupce, protože jí manžel tuto skutečnost utajoval. Pro posouzení otázky, zda k neplnění účelu v jejím případě došlo ze závažných důvodů a po přechodnou dobu je podle ní podstatné, kdy se o zrušení manželova povolení k pobytu dozvěděla. Také navrhla provedení výslechu svého manžela.

16. V odvolání žalobkyně namítala překvapivost závěru správního orgánu prvního stupně ohledně doby neplnění účelu pobytu. Rozporovala výklad ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Účel požadovaného pobytu plnila, neboť žádost podala krátce po seznámení se s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2020, č. j. 14 A 203/2019-35. Dále namítla nepřiměřenost prvostupňového rozhodnutí z hlediska dopadu do rodinného a soukromého života její rodiny i jí samotné. Uvedla také okolnosti týkající se tohoto nepřiměřeného zásahu. Rovněž podotkla, že správní orgán prvního stupně se nezabýval nejlepším zájmem dítěte, tedy jejího syna. S konkrétní situací její rodiny se vypořádal nedostatečně.
17. O podaném odvolání rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím. V jeho odůvodnění uvedla, že závěr správního orgánu prvního stupně, že žalobkyně neplnila před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, ob stojí, neboť jejímu manželovi bylo zrušeno oprávnění k pobytu a žalobkyně bezdůvodně otálela se změnou účelu pobytu. Účel pobytu neplnila v období od 20. 11. 2017 do 16. 10. 2018. Byla přitom povinna plnit účel pobytu, pro který jí bylo povolení vydáno, do doby, než podala první žádost o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem. Poté, co 16. 10. 2018 deklarovala změnu účelu, bylo zřejmé, že předchozí účel již plnit nehodlá a bude plnit účel požadovaný. Dále žalovaná konstatovala, že žalobkyni bránila v plnění účelu překážka, kterou je možné považovat za závažný důvod. Nebyla však splněna podmínka neplnění účelu po přechodnou dobu. Uzavřela, že žalobkyně měla možnost se o vzniku překážky bezprostředně dozvědět a adekvátně na ni reagovat. Nepřisvědčila tvrzení žalobkyně, že o zrušení manželova oprávnění k pobytu nevěděla a dozvěděla se o něm až s časovým odstupem. Rovněž žalovaná podotkla, že i kdyby bylo tvrzení žalobkyně pravdivé, stále požádala o změnu účelu až dne 16. 10. 2018, tedy po více než čtyřech měsících. Nejednalo by se tedy řádově o dny nebo týdny. Nebylo podle ní ani třeba provádět výslech manžela žalobkyně, neboť žalobkyně měla sama možnost řádně uplatňovat svá tvrzení, a to i ve vztahu k manželovi. Nelze se ani důvodně domnívat, že by svědecká výpověď přinesla nové informace. Taktéž žalovaná dospěla k závěru, že v posuzované věci není nepřiměřeným způsobem zasazeno do soukromého a rodinného života žalobkyně a její rodiny.
18. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu dotčeném žalobou, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán podle ustanovení § 75 odst. 2 věta první s. ř. s. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodoval bez nařízení jednání, neboť žalobkyně i žalovaná výslovně s takovým postupem souhlasily. Zdejší soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.

19. Podle ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je cizinec, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu a hodlá na území pobývat za jiným účelem, než který mu byl povolen, povinen požádat ministerstvo o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu. Nové povolení k dlouhodobému pobytu nelze udělit v případech uvedených v § 33 odst. 1 nebo 3 s výjimkou případů uvedených v § 42 odst. 2. Nové povolení k dlouhodobému pobytu dále nelze udělit, jestliže cizinec neplnil před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu. Cizinec, který hodlá na území pobývat za účelem podnikání, může o takovou změnu požádat, pokud je držitelem platného povolení k dlouhodobému pobytu a na území pobývá po dobu delší než 5 let; to se nevztahuje na cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, na cizince pobývajících na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42 odst. 3 a na cizince uvedeného v odstavci 2.
20. Podle ustanovení § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.
21. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.) má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.
22. Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (publ. pod č. 104/1991 Sb.) musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.
23. Ohledně typově identické žalobě žalobkyně soud již rozhodl rozsudkem č. j. 20 A 34/2024 – 36 a 16. senát neshledává důvod se od konečného závěru 20. senátu odchýlit.
24. Žalobkyně žádala o udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem, než za kterým doposud na území pobývala. Správní orgány její žádost zamítly podle ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť podle nich neplnila před podáním žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu na území účel, pro který jí bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno. Žalobkyně přitom nijak nerozporovala to, že v období od 20. 11. 2017 do 16. 10. 2018 neplnila účel povoleného pobytu (sloučení rodiny). Otázkou však v posuzované věci v první řadě je, zda byly splněny podmínky pro neaplikování tohoto důvodu neudělení nového povolení k dlouhodobému pobytu na území, tedy zda nešlo o případ neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu (viz část věty třetí za středníkem shora citovaného ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
25. V tomto ohledu považuje zdejší soud za vhodné nejprve odkázat na závěry Nejvyššího správního soudu vyjádřené kupř. v jeho rozsudku ze dne 6. 3. 2024, č. j. 9 Azs 37/2024-25. V něm se Nejvyšší správní soud mimo jiné vyjádřil i k uvedené výjimce. Konkrétně uvedl: „Výjimku spočívající v neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu je

možné považovat za korektiv jinak velmi striktní a formální právní úpravy (rozsudek NSS z 15. 9. 2023, č. j. 5 Azs 277/2022-37, bod 18). V jeho rámci je možné přihlídnout k tíživým situacím, v nichž se cizinci mohou během jejich pobytu na území ČR ocitnout, a v jejichž důsledku nemohou po určitou dobu plnit účel takového pobytu. Příkladem takové situace může být nástup žadatelky na mateřskou dovolenou (rozsudek NSS z 29. 5. 2015, č. j. 4 Azs 59/2015-37, bod 29) či přerušení faktického výkonu podnikatelské činnosti z důvodu péče o nezletilé dítě (rozsudek NSS z 27. 4. 2016, č. j. 6 Azs 258/2015-44, a rozsudek NSS č. j. 5 Azs 277/2022-37, body 25 a 26).“ Pro možnost aplikace uvedené výjimky je tedy povinností žadatele o prodloužení doby platnosti povoleného pobytu případně tvrdit a prokázat, že neplnil účel pobytu toliko po přechodnou dobu a ze závažných důvodů.

26. Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že se jednalo o neplnění účelu pobytu ze závažných důvodů. Ostatně ke stejnému závěru dospěl i zdejší soud v rozsudku ze dne 2. 11. 2020, č. j. 14 A 203/2019-35, v němž rozhodoval o jiné žalobě téže žalobkyně týkající se žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu. Z něj vycházela i žalovaná. Žalobkyně však brojila proti závěru žalované, že se nejednalo o neplnění účelu pouze po přechodnou dobu a nebyla tedy splněna druhá z podmínek pro aplikaci výše zmiňované výjimky.
27. K pojmu „po přechodnou dobu“ se taktéž zdejší soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 2. 11. 2020, č. j. 14 A 203/2019-35. Uvedl, že tento pojem je třeba hodnotit „*ve vztahu ke konkrétním důvodům, pro něž cizinec neplnil účel pobytu, a mj. vzít v potaz délku neplnění účelu pobytu v poměru k délce pobytu, během níž byl účel plněn, a dále zda cizinec účel pobytu neplnil pouze po nezbytně nutnou dobu a bezprostředně po odpadnutí překážky začal účel pobytu opětovně naplňovat.*“ Následně uzavřel, že žalobkyně měla možnost se bezprostředně dozvědět o vzniku překážky spočívající ve zrušení manželova bytového oprávnění a adekvátně na ni reagovat. Nic jí nebránilo, aby v zásadě ihned, resp. v řádu dnů či týdnů, svou bytovou situaci řešila jinak a podala žádost o změnu účelu svého pobytu. Po dobu od 20. 11. 2017 do 16. 10. 2018 vědomě neplnila účel svého dosavadního pobytu a tuto dobu nelze hodnotit jako dobu přechodnou. Neshledal tedy splnění podmínek stanovených v ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, pro něž by bylo možné prominout zákonnou povinnost plnit účel pobytu (srov. body 29 a 30 odkazovaného rozsudku zdejšího soudu).
28. V nyní posuzované věci žalobkyně tvrdí, že je třeba vycházet z toho, kdy se o zrušení manželova povolení k trvalému pobytu dozvěděla. Nesouhlasí přitom se závěry žalované, která jí nepřisvědčila v tom, že se o zrušení manželova povolení k pobytu (a tedy i o tom, že již neplní účel pobytu) dozvěděla až s časovým odstupem. Úvahy žalované jsou sice založeny na jejích domněnkách ohledně komunikace mezi manžely, jejich soužití a využívání služeb stejného advokáta, avšak soud je nepovažuje za pouhé spekulace, neboť mají relevanci v běžném vztahu manželů a významu pobytu pro celou rodinu. Ve věci je však rozhodné, že i na základě samotného tvrzení žalobkyně o okamžiku, kdy se dozvěděla o zániku pobytu manžela, bylo možné ve věci rozhodnout.
29. Žalobkyně v rámci správního řízení tvrdila, že se o zrušení manželova povolení k trvalému pobytu dozvěděla po květnu 2018, přičemž žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání podala dne 16. 10. 2018. Jak již bylo uvedeno výše, je třeba při hodnocení otázky, zda nebyl účel pobytu plněn pouze po přechodnou dobu, vycházet i z důvodů, pro něž účel pobytu neplnil a vzít v potaz i to,

zda nebyl účel pobytu plněn pouze po dobu nezbytnou. S tím se samozřejmě pojí i otázka vědomosti o neplnění účelu pobytu. Jinak řečeno, pokud cizinec z relevantních důvodů o neplnění účelu pobytu neví, nelze mu pro účely výkladu pojmu „po přechodnou dobu“ klást k tíži, že svou situaci v době této nevědomosti neřešil.

30. V posuzované věci je zřejmé, že žalobkyně v době podání žádosti o nové povolení k dlouhodobému pobytu věděla o tom, že neplní účel pobytu po dobu delší než čtyři měsíce. Na vzniklou situaci přitom mohla adekvátně reagovat bezprostředně. Stejně jako ve věci vedené pod sp. zn. 14 A 203/2019-35 má zdejší soud za to, že jí nic nebránilo v tom, aby v zásadě ihned, resp. v řádu dnů či týdnů svou pobytovou situaci řešila jinak a podala žádost o změnu účelu svého pobytu na území České republiky. Nelze přitom pominout ani to, že žalobkyně se po květnu 2018 dozvěděla, že účel pobytu neplní již od 20. 11. 2017. Bylo tak na místě reagovat na vzniklou situaci o to rychleji. Tímto způsobem nicméně žalobkyně nepostupovala a po dobu více než 4 měsíců tedy vědomě neplnila účel svého dosavadního pobytu. Nejednalo se tedy o dny či maximálně týdny, kdy žalobkyně svou situaci neřešila, ale naopak měsíce. Sama žalobkyně vysvětlovala prodlevu mezi okamžikem, kdy se dozvěděla o neplnění účelu pobytu, a podáním žádosti o změnu účelu pobytu toliko povšechných tvrzením o šoku a nutnosti důkladně zvážit situaci. Ani takové skutečnosti však neodůvodňují prodlevu delší než 4 měsíce. Dobu, po kterou žalobkyně vědomě neplnila účel svého dosavadního pobytu, tak nelze z uvedených důvodů hodnotit jako přechodnou ani v posuzované věci, jak správně uzavřela žalovaná.
31. Žalobkyně navrhovala k prokázání svého tvrzení (které mimo jiné uváděla i v rámci svých výsledků v jiných řízeních vedených správním orgánem prvního stupně) výslech svého manžela. Ten správní orgány neprovedly s obecným a nepřesvědčivým odůvodněním, že žalobkyně měla možnost uplatňovat svá tvrzení a nelze se důvodně domnívat, že by svědecká výpověď přinesla nové informace. Odkaz žalované na § 53 odst. 5 správního řádu byl nepřijímatelný, neboť se vztahuje k důkazu listinou s tím, že v případech stanovených zvláštním zákonem je možné nahradit předložení listiny čestným prohlášením účastníka či svědeckou výpovědí. Důvody odepření výsledku manžela neměly oporu v zákoně, ale ve skutkovém stavu, který bylo nutné zjistit pro rozhodnutí o žádosti. Neprovedení výsledku manžela tak bylo dle soudu nadbytečné, neboť žalovaná vycházela z tvrzení žalobkyně o květnovém zjištění zániku pobytu.
32. Soud nenalézá žalobou namítanou nepřezkoumatelnost. Žalovaná dostatečně nevysvětlila, proč dobu 4 měsíců nelze hodnotit jako přechodnou dobu ve smyslu ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. S odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2020, č. j. 14 A 203/2019-35, totiž dovodila, že žalobkyně nereagovala na vzniklou situaci bezprostředně v řádu dnů či týdnů, ale po více než čtyřech měsících. Tuto dobu pak správně vyhodnotila tak, že se nemůže jednat o dobu přechodnou ve smyslu ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jak již bylo rozebráno výše. Rozhodnutí je přitom nepřezkoumatelné, neuvede-li správní orgán konkrétní důvody, o které své rozhodnutí opírá, a nevypořádá-li se s námitkami a argumentací účastníka řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63). Žalovaná takové konkrétní důvody uvedla, byť poněkud stručněji. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí však není projevem nenaplněné představy o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno. Jedná se o objektivní překážku, která znemožňuje napadené rozhodnutí přezkoumat. Musí být tedy

vykládána jako skutečná nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí kvůli nemožnosti zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2023, č. j. 7 As 113/2022-32, ze dne 8. 11. 2024, č. j. 5 As 200/2023-51, či ze dne 6. 12. 2024, č. j. 10 As 195/2024-33). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost tak je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, u nichž pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2024, č. j. 5 As 341/2022-35, a ze dne 30. 9. 2024, č. j. 6 As 181/2024-29). To se v posuzované věci nestalo. Odůvodnění žalované, byť v tomto ohledu stručnějšího charakteru, tedy považuje soud za ještě dostačující a nelze je považovat za nepřezkoumatelné.

33. Je proto možné shrnout, že žalovaná dospěla ke správnému závěru, když dobu, po kterou žalobkyně vědomě neplnila účel pobytu na území České republiky, nepovažovala za dobu přechodnou ve smyslu ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V posuzované věci tedy nebyly splněny podmínky stanovené v ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců pro udělení nového povolení k dlouhodobému pobytu, když žalobkyně neplnila před podáním žádosti účel, pro který jí bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno. Nejednalo se přitom o neplnění účelu pouze po přechodnou dobu. Své závěry žalovaná i dostatečným způsobem odůvodnila.
34. Dále se zdejší soud zabýval argumentací týkající se zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně a její rodiny a také argumentací nejlepším zájmem dítěte. V první řadě musí soud v této souvislosti konstatovat, že posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a její rodiny se správní orgán prvního stupně zabýval na stranách 9 až 12 prvostupňového rozhodnutí a žalovaná na stranách 7 až 9 napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí i prvostupňového rozhodnutí je patrné, na základě jakých důvodů dospěly správní orgány ke svým závěrům. Reagovaly přitom i na všechny podstatná tvrzení uplatněná žalobkyní. Správní orgány se tedy v dostatečném rozsahu zabývaly i žalobkyní namítanou otázkou nepřiměřenosti dopadů jejich rozhodnutí do soukromého a rodinného života jí samotné i její rodiny. Napadené rozhodnutí tak není nepřezkoumatelné ani v tomto směru.
35. V obecné rovině platí, že k posouzení přiměřenosti je třeba poměřit na jedné straně dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince a na druhé straně veřejný zájem (tím je v obecné rovině zájem na respektování pravidel obsažených v zákoně o pobytu cizinců). V rozsudku ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Nejvyšší správní soud však ve své judikatuře již také konstatoval, že při posuzování přiměřenosti dopadů není nutné výslovně hodnotit všechna kritéria uvedená v § 174a zákona o pobytu cizinců, ale je třeba výslovně zohlednit pouze důvody, které jsou v daném případě specifické a vyplývají z průběhu řízení (viz rozsudek ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 72/2019 - 37, nebo ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 554/2018 - 36). Míra a intenzita poměřování těchto zájmů s právem na soukromý a rodinný život je pak přímo odvislá od množství a kvality informací, které má správní orgán k dispozici. [...] je to primárně žadatel, kdo má povinnost správnímu orgánu uvést informace ze svého soukromého a rodinného života, o nichž se domnívá, že jsou pro posouzení věci relevantní a byly by případně způsobily převážit nad jinými zájmy a hledisky. [...] V této souvislosti lze také odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018 - 34, podle něhož není povinností správních orgánů vyzývat žadatele k doplnění dalších konkrétnějších sdělení,*

pokud v řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu bezpečně zjistily z jim dostupných podkladů osobní a rodinnou situaci cizince a cizinec ohledně těchto zjištění nic nenamítal.“ Pro rozsah a kvalitu posouzení přiměřenosti ze strany správních orgánů je tedy rozhodné, co žalobkyně ve správním řízení konkrétně tvrdila a osvědčila a dále to, co je obsaženo ve správním spisu. Správní orgány nejsou povinny nad rámec tvrzení žalobkyně a obsahu správního spisu zjišťovat další skutečnosti, resp. uvádět v rozhodnutí všechna myslitelná kritéria.

36. V posuzované věci žalobkyně v rámci správního řízení k otázce přiměřenosti uvedla, že v České republice pobývá od roku 2015, složila zkoušku z českého jazyka a ve společné domácnosti žije se svým manželem a synem. Ve Vietnamu byla naposledy s dětmi v létě 2022 na jeden měsíc. Syn se narodil na území České republiky v roce X, má zde povolen trvalý pobyt a plní zde základní školní docházku, hovoří česky i vietnamsky, pečuje o něj manžel žalobkyně či sama žalobkyně, není-li ve své provozovně. Také chodí dvakrát týdně na kroužek plavání. Dcera žalobkyně se narodila v roce X a od června 2022 žije ve Vietnamu. Starají se o ni příbuzní. Žalobkyně se s dcerou naposledy setkala v létě 2022, od té doby s ní komunikuje přes sociální sítě. Manžel žalobkyně pobytové oprávnění pozbyl. Zamítnutí žádosti by bylo pro žalobkyni nepříznivé, poněvadž si zvykla na české prostředí a daří se jí i v podnikatelské činnosti. Její příjem je jediným zdrojem obživy pro ni i obě její děti. Chtěla by dosáhnout vydání pobytového povolení pro dceru za účelem sloučení rodiny.
37. Soud shledává postup správních orgánů v otázce posouzení přiměřenosti rozhodnutí správním. Správní orgány se ve svých rozhodnutích skutečností uvedeným žalobkyní věnovaly a své závěry vysvětlily. Žalobkyně ve správním řízení neuvedla v zásadě nic výjimečného stran případného negativního dopadu rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života. Snaha žalobkyně o integraci do tuzemské společnosti a její několikaletý pobyt na území nemohou samy o sobě zakládat důvod pro závěr o nepřiměřenosti zásahu. Žalobkyně je zdráva, nemá na území žádnou nemovitost ani žádné příbuzné, její matka a sourozenci žijí v zemi původu. Vazby žalobkyně k zemi původu nejsou přerušeny, žalobkyně se má kam vrátit, přičemž neuvedla ani žádný relevantní důvod, pro který by nemohla najít v zemi původu zdroj obživy. Nic nenasvědčuje ani tomu, že by měla být nepřiměřeným zásahem do jejího života případná nutnost přerušit podnikání v České republice. Manžel žalobkyně nemá žádné oprávnění k pobytu na území České republiky a taktéž se může do země původu vrátit. Syn žalobkyně ovládá vietnamský jazyk, ve vlasti byl v létě 2022 měsíc na návštěvě a v případě vycestování s žalobkyní do Vietnamu bude mít zajištěno bydlení a výchovu u svých příbuzných, přičemž bude v blízkosti své mladší sestry. Souhlasit lze i se závěrem, že bude moci pokračovat ve školní docházce ve Vietnamu. Jeho další vývoj včetně vzdělávání tak může v případě vycestování probíhat i v zemi jeho státní příslušnosti. Je zřejmé, že syn je ve svém věku vázán především na své rodiče. Žádné další silné vazby, které by synovi bránily v dalším vývoji a vzdělávání v zemi původu, pak v řízení tvrzeny nebyly. Žalovaná také správně dovodila, že žalobkyni ani jejímu synovi nevyplývá z napadeného rozhodnutí nutnost vycestování z území České republiky ani zákaz budoucího pobytu. Žalobkyně si bude případně moci požádat o jiné povolení k pobytu na území České republiky. Překážkou k případnému získání nového pobytového oprávnění na základě žádosti podané ve vlasti nebudou ani kvóty stanovené nařízením vlády č. 220/2019 Sb., poněvadž ty se vztahují toliko na pobyt za účelem

podnikání a zaměstnaneckých karet, jiných typů pobytu (např. souvisejících se statutem žalobkynina syna coby osoby požívající trvalý pobyt) se netýkají.

38. Žalobkyně neuvedla žádné závažné skutečnosti, které by znamenaly, že neprodloužením jejího dlouhodobého pobytu dojde k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ze spisu nevyplývají žádné konkrétní překážky realizace rodinného života žalobkyně v zemi původu. Důsledkem napadeného rozhodnutí tedy není narušení rodinných vazeb, neboť rodinný život může žalobkyně a její rodinní příslušníci vést případně i v zemi původu, kde ostatně řada příbuzných žalobkyně žije. Není ani pravdou, že by se správní orgány nezabývaly nejlepším zájmem dítěte. Tento zájem sice skutečně nikde přesně nedefinovaly, ale z jejich rozhodnutí lze implicitně dovodit, že se tímto zájmem při svých úvahách zabývaly, když situaci syna a dcery žalobkyně vzaly do úvahy a řešily, jaký vliv bude mít napadené rozhodnutí i na ně. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, v souvislosti s rozhodnutími týkajícími se pobytových oprávnění konstatoval, že „je třeba v případě, že se toto rozhodnutí dotýká nezletilých dětí, v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k výkladu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zohledňovat nejlepší zájem dítěte, a tedy se pečlivě zabývat situací těchto nezletilých dětí, brát v úvahu jejich věk, konkrétní okolnosti jejich pobytu v České republice i v zemi původu, jakož i míru závislosti na péči daného cizince.“ Právě posledně zmiňované kritérium závislosti na péči daného cizince pokládá soud v posuzované věci za zvláště důležité. Synovi žalobkyně bude možné zajistit bydlení, výchovu a vzdělání ve Vietnamu, pokud s žalobkyní vycestuje, zároveň by skončilo odloučení žalobkyně od její dcery.
39. Korigovat je sice třeba dílčí závěr žalované, že o syna by se mohl starat otec (manžel žalobkyně). Manžel žalobkyně pobýval na území pouze v souvislosti s řízením o správním vyhoštění, tudíž jeho pobytový status nevykazoval dostatečnou stabilitu, aby bylo možné zajistit přítomnost syna na území po celou dobu, než se žalobkyně případně vrátí na základě nového pobytového oprávnění. Správní orgány se nicméně zároveň dostatečně zabývaly nutností nezletilého syna vycestovat s žalobkyní do vlasti. S ohledem na uvedené ob stojí napadené rozhodnutí i přes nesouhlas s dílčí argumentací v podobě možnosti nezletilého syna setrvat na území i poté, co jej případně opustí žalobkyně.
40. Pro úplnost je na místě uvést, že argumentace rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 25. 3. 2021, č. j. 30 A 3/2019-45, se jeví zcela nedůvodnou. Krajský soud v Brně totiž v tomto rozsudku shledal, že „hodnocení možného zásahu do rodinného a soukromého života žalobkyně v důsledku zamítnutí její žádosti o povolení k přechodnému pobytu chybí v obou rozhodnutích a činí je tak obě nepřezkoumatelnými.“ V tom spočívá zásadní rozdíl oproti posuzovanému případu žalobkyně, v němž byla otázka přiměřenosti zásahu rozebrána v prvostupňovém rozhodnutí i napadeném rozhodnutí.
41. I v tomto ohledu lze tedy uzavřít, že správní orgány dospěly ke správnému závěru, že neudělení nového povolení k dlouhodobému pobytu podle ustanovení § 45 odst. 1 zákona o pobytu cizinců není nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života žalobkyně a její rodiny. Řádně v potaz přitom vzaly i nejlepší zájem dětí žalobkyně. S ohledem na vše shora uvedené tedy postupovaly v souladu se zákonem, když žádost žalobkyně zamítly.

42. Zdejší soud ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobkyní uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
43. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovaná sice byla v řízení úspěšná, ale žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti jí nevznikly. Osobám na řízení zúčastněným žádné náklady s plněním povinnosti soudu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 24. 11. 2025

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce